

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

- N.B:**
- 1) All questions are compulsory**
  - 2) Figures to the right indicate full marks.**

- Q1** In the context of Sociology of work explain the following concepts: **20**
a) Work Environment
b) Work behaviour

OR

- Q1** What is meant by industrialisation? Explain the necessary conditions for industrialisation. **20**

- Q2** In the context of changing division of labour examine the features of post-industrial society and critically evaluate it. **20**

OR

- Q2** Elaborate on the relation between global division of labour and global inequality. **20**

- Q3** Critically evaluate the relation between automation and alienation as discussed by Blauner. **20**

OR

- Q3** Explain the concept of industrial relations. Examine the role of the three actors of industrial relations. **20**

- Q4** Elaborate on the concept of Business Process Outsourcing (BPO). Explain the impact of Business Process Outsourcing (BPO) on Indian workers. **20**

OR

- Q4** Discuss the socio-economic consequences of globalisation. **20**

- Q5** Write short notes on: (any 2) **20**

- a) Evolution of industry
- b) Fordism
- c) Service industry
- d) Features of privatisation

(वेळ: ३ तास)

[गुण: १००]

सूचना: १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत

- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- ३) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावे

प्र १. कामाचे समाजशास्त्र या संदर्भात पुढील संकल्पना स्पष्ट करा :

- अ) कामाच्या ठिकाणचे वातावरण.
- ब) कामाच्या ठिकाणचे वर्तन.

किंवा

प्र १. औद्योगिकरण म्हणजे काय? औद्योगिकरणाला आवश्यक असणारे घटक स्पष्ट करा.

२०

प्र २. श्रमविभाजनातिल बदल या संदर्भातून औद्योगिकोत्तर समाजाच्या वैशिष्ट्यांचे टिकात्मक

मूल्यमापन करा.

२०

किंवा

प्र २. कामगारांचे जागतिक श्रमविभाजन आणि जागतिक असमानता यांच्यातील संबंध सविस्तर विशद करा. २०

प्र ३. ब्लुनर यांनी केलेल्या चृचेतील स्वयंचलित आणि अलगिकरणाच्या संबंधावर टीकात्मक मूल्यमापन करा. २०

किंवा

प्र ३. औद्योगिक संबंध ही संकल्पना स्पष्ट करा. औद्योगिक संबंधातील तीन प्रमुख घटक यांच्या भुमिकांचे विश्लेषण करा.

२०

प्र ४. व्यवसायवर आधारित आउटसौर्सिंग (बीपीओ) ही संकल्पना सविस्तर सांगा. भारतीय कामगारांवर व्यवसायवर आधारित आउटसौर्सिंग (बीपीओ) चे परिणाम स्पष्ट करा. २०

किंवा

प्र ४. जागतिकीकरणाच्या सामाजिक - आर्थिक परिणामांवर चर्चा करा.

२०

प्र ५. टीपा लिहा - कोणत्याही दोन

- अ) उद्योगाचा उगम.
- ब) फोर्डिंझम.
- क) सेवा क्षेत्र.
- ड) खाजगीकरणाची वैशिष्ट्ये.

२०